

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru a pošiljanju na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništva v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Delciški tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemško-češka sprava.

V nedeljo so vzprejeli trije klubi, nemški, češki in veleposestniški dež. poslanci pogodbo, ki so jo napravili njih zastopniki na Dunaji. Glasi se pa ona, v glavnih rečéh, blizo tako-le:

V štirinajstih posvetovanjih, ki so na povabilo grofa Taaffeja trajala od 4. do 19. t. m. na Dunaji, bile so sklenjene naslednje pogodbe, in jih je tudi vlada potrdila: Gledé sostave deželnega šolskega sveta za Češko so med drugim določili, da mu je predsednik cesarski namestnik ali od njega določeni namestnik, člani pa so od deželnega odbora izvoljeni poslanci, in sicer trije Čehi in trije Nemci. Deželni šolski svet ima dva odseka, ki samostojno sklepata v svojem delokrogu, eden o stvareh v nemških, drugi o stvareh v čeških šolskih okrajih.

V skupnih posvetovanjih se bodo reševale skupne zadeve vseh šol na Češkem in ustanovitve šol za manjšine. Gledé šol za manjšine so določili, ako so v šolskih občinah z nemškim in češkim prebivalstvom le nemške ali češke ljudske šole in se pokaže potreba pouka tudi v drugem deželnem jeziku, ustanoviti se mora javna ljudska šola s tem poučnim jezikom. Ob enem se je določilo, kako naj se določi ta potreba.

Deželni kulturni svet bode sestavljen iz češke in nemške sekcije. Vsaka sekcija obstoji iz izvoljenih odposlancev in sekcijških odborikov. Odposlance volijo zastopniki gospodarskih društev po razmeri narodnosti v okrajih. Predsednika deželnemu kulturnemu svetu izvoli cesar; on predseduje v prezidijalnem zboru za skupne stvari, zboru odposlancev in sekcijškim odborom.

Iz davčnih okrajev, ki so v področji liberške in praške trgoveke zbornice, izloči se potrebno število davčnih okrajev in na vzhodu Češke ustanovi se nova trgovska zbornica. Vlada je pritrdila nasvetu, da se izločijo in pridelé posamezni okraj tudi pri družih trgovskih zbor-

nicah, kakor tudi nasvetu, da imajo nove trgoveke in obrtniške zbornice primerno število zastopnikov v državnem in deželnem zboru. Vsled tega se bode pregledal in vredil volilni red v trgoveke zbornice.

Okrajna in okrožna sodišča se bodo z ozirom na želje prebivalstva predrugačila, da bodo, kolikor mogoče, v področji jednega sodišča občine le jedne in iste narodnosti. Vlada bode po potrebi v ta namen ustanovila nova okrajna in okrožna sodišča. To stvar bode rešila pri deželnem nadsodišči v Pragi posebna komisija zaupnih mož. Njeni sklepi se bodo, ako mogoče, predložili deželnemu zboru v prihodnjem zasedanji. Tudi politični okrajji se bodo po narodnosti prebivalstva razdelili.

Pri deželnem nadsodišči v Pragi, kjer je nastavljenih 41 svetovalskih mest, od 15 svetovalcev ne bodo zahtevali znanja češkega jezika, od drugih 26 svetovalcev pa znanje obeh deželnih jezikov. Iz obeh teh skupin se bote sestavili dve personalni disciplinarni komisiji, ki bote reševali vloge iz nemških, oziroma čeških okrajev. Obe komisiji bode postavili navšte pri nameščevanji nadsodiških mest iz svoje skupine ter sestavljali vsaka svoj disciplinarni senat za češke, oziroma nemške okraje. Ko bodo ločeni po narodnosti sodniški okrajji, bode se premenila naredba gledé deželnih jezikov pri sodiščih, državnih pravdnistvih s strankami in avtomnimi oblastvi.

Od deželnega zbora potrjeni postavni načrt o rabi deželnih jezikov pri avtonomnih oblastvih bode v prihodnjem zasedanji zopet predložen. Izvzemši Prago veljale bodo določbe za vsa mesta, z lastnim štatutom, kakor za vse druge občine.

Deželni volilni red se bode premenil z ozirom na vse potrebe in narodnostne razmere. Volilna skupina alodijalnih veleposestnikov se bode razdelila v več volilnih skupin po narodnostnih mejah. Vlada bode predložila nov volilni red v prihodnjem zasedanji. Namesto do-

sedanjih mestnih in kmečkih skupin bote ustanovljeni dve novi kuriji čeških in nemških volilnih okrajev, ki bodo sestavljeni na podlagi resničnih razmer. Glede teh kurij bode deželnemu zboru predložen postavni načrt.

Vdeleženci pri obravnavah obljubijo, da bodo pri svojih somišljenikih delali na to, da potrdijo te dogovore. Nemški vdeleženci se posebej še zavežejo, da pridejo zopet v deželni zbor, ako njih somišljeniki potrdijo vse točke. Dalje se je določilo, da se dne 26. t. m. naznanijo pravne točke posameznim klubom, dne 27. t. m. pa objavijo v listih. Zapisnik so podpisali grof Taaffe in zastopniki strank, nemški lahko čez vse zadovoljni.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Po litanijah poklekne posvečenec pred posvečevalca, in ta mu s pomočjo škofov pomagачev položi na zatilnik odprte evangeljske bukve. Ta obred pomeni, da naj ne zapira svojim veruim evangeljskih knjig, ampak naj bo oznanjevanje svete vere njegova prva skrb.

Potem dejo vsi trije škofje svoje roke na glavo posvečenca ter pravijo: Prejmi svetega Duha; — posvečevalec pa še pristavi besede: „Bodi, o Gospod! milostljiv našim prošnjam, in ko si na tega svojega služebnika že razlil studenec mešniške milosti, dodeli mu še zdaj polnost svojega posvečenja“.

Zdaj se vrši maziljenje. Posvečenec kleče pred altarjem zapoje cerkveno pesen: „Pridi stvarnik, sv. Duh!“ in med tem, da jo drugi nadaljujejo in odmolijo, se škof posvečevalec vzdigne ter mazili novega škofa s sveto krizmo vrh glave, kjer ima tonzuro (ostrižene lase), rekoč: „Bodi maziljena in posvečena tvoja glava z nebeškim blagoslovom v škofovsko službo in čast.“ Glava škofova pa se zato mazili, ker je škof glava duhovstva in višji pastir njemu izročeni ovac, katere bi naj modro vladal ter lepo pasel.

Na to se novemu škofu še tudi prstje in dlani pomazilijo s sveto krizmo. Kakor se razlito olje široma razteka, tako naj se tudi sv. Duh, ki je po pokladanji rok nad škofa prišel, po njegovi duši razlije in rasteče ter jo celo napolni; pa naj se tudi pretaka na druge duše, katerim bode novi škof potem roke pokladali, bodi si pri zakramentu krsta ali birme ali mešnikovega posvečenja.

Notranje posvečevanje je zdaj dovršeno; toda meseno človeško oko hoče tudi nekaka zunanja znamenja videti, ki mu kažejo notranjo škofovsko oblast in čast.

Znamenje višje pastirske službe je škofova pastirska palica. Posvečevalec tedaj blagoslovi pastirsko palico, jo izroči novemu škofu

ter veli: „Sprejmi palico pastirske službe, da boš pregrehe kaznujoč milostno kaznoval, da boš sodil brez jeze, da boš čednosti milobno goječ se vsem srcem prikupil, in mirno in resorbno strahoval“.

Na to blagoslovi prstan, ki je podoba mešnikove oblasti, ga novemu škofu natakne na prst, ter mu pravi: „Prejmi prstan zvestobe znamenja, da zamoreš nevesto božjo, sveto cerkev namreč ozaljšan s čisto vero, neoskrunjeno ohraniti“. Škof je nekako poročen s sv. cerkvijo in kakor nevesta svojemu ženinu, tako natakne posvečevalec novemu škofu prstan na roko. Zakon pa je postavljen, da se otroci rodijo ter se človeški rod ohrani, da se zakonci greha ovarujejo ter lože izveličajo; in isto tako novi škof daje po besedi božji in po sv. zakramentih sv. cerkvi novih otrok božjih, in jo varuje greha po milostih, katere jej zlasti po daritvi sv. meše izprosi ter jo tako ohrani „sveto in neomadeževano“.

Službo učenika slednjič značijo evangeljske bukve. In te bukve posvečevalec posvečencu v roke stisne, ter mu pravi: „Prejmi sv. evangelje ter pojdi in ga oznanjaj ljudstvu tebi izročnemu“. Potem posvečevalec in pomožna škofa objamejo novega škofa ter ga poljubijo v znamenje, da je zdaj brat njihov.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Tržna cena za sadje.

Cena sadju na debelo je bila na Dunaji do 24. t. m. ta-le: Jabolka: renete rjave 25—40 kr., za klg., renete rmene 25—40 kr., maršlanček štajarski 18—26 kr., vince (batulenke) 20—30 kr., grozdje 90—95 kr., orehi 24—40 kr. za klg.

Čebele o zimskem času.

Čebele po zimi počivajo, ližejo svoj s trdom nabrani med, morajo pa imeti primerno toplo stanovanje in ljubijo mir. Čebelar nima s čebelami po zimi drugega dela, kakor da jim odvrta vsak nepokoj. Skrbeti mora, da ne pridejo miši v žrela in to se lahko s preluknjanim plehom zabrani. Če panj ni zadelan, napravijo tudi senice mnogo škode. Če pri ulnjaku (čebelnjaku) opazuješ, kjer panji niso zadelani, tam boš videl, kako skrbno senica po panji škrablja in vsako čebelo, katera se prikaže, brž pozoblje. Ena sama senica zamore ti čez zimo več panjev celo oslabiti.

V zimi in snegu je lep solnčen dan, čebelam zapeljiv in smrtno nevaren, zakaj v panji je toplo, zvonaj je še pa kljub solnčnim žarkom premrzlo in vsaka čebela, katera v sneg pade, zmrzne. Dobro je tedaj, da se čebelnjak